

شرائطی

داخلی ، خارجی هر را بچون
سنه لی (۲۵۰) ، آلتی آیلغی
(۱۳۰) غروشدیر .
[نسخہ سی ۵ غروش ،
سنه لی ۵۲ نسخہ در .]

ادارہ خانہ

باب عالی جادہ سندہ دائرہ مخصوصہ

اخطارات

آبونہ بدلی پشیندر

مسلكہ موافق آثار مع الممنونہ
قبول اولنور . درج ابدلہ بن
یازیر احادہ اولونماز .

الکتاب

۱۳۳۰

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ہفتہ لک مجموعہ اسلامیہ در

واللہ یہدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد عاکف

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

اتبعون اہم کم سیدیل ارشاد

عدد : ۳۶۳

۲۳ شوال ۱۳۳۶

پنجشنبہ

۱ آگستوس ۱۳۳۶

جلد ۱۸

زمره سینه داخل و مؤمن تعریفند خارج اولورسکیز . بوسیله ایله بندن خوشکیزه کیمین سوزلر صادر اولدی ایسه سینی بویله برحالی ایما وایسام و بعضی برلرده مادنا تهریح ایدر سطرلرک قلمکیزدن چیمش اولماسیدر . باقی حرمت و نیاز هدایت ا

احمد نهم

جامعه اسلامیة

معنای وحدودی

جامعه اسلامیة شرق و غرب عالمده بولمان مسلمانلر آره سنده اخوت و تعاون اساسلرینه مستند ، بر رابطه بولمسی ، قوانین اسلامیة نك تعیین ایتدیکی قیود و شروط دائر سنده بتون مسلمانلر بر آهنگ وحدت تأیس ایدرلرک برینک دوچار اولدینی مشکلات ایله مجادله خصوصنده دیکر لرینکده کندیسه ظهیر و مددکار اولمسی دیمکدر .

اسلامک وضع ایتدیکی اجتماعی دستورلر کرک فرد ، کرک جماعت اعتباریه بتون مسلمانلرده بشقه لرینک تجاوزینه هدف اوله جق هر برینه امداد و معاونت خصوصنده حقیقی بر عزم و غیرت کوسترکی وظیفه قیلمش ، بونده آره لرنده کی مملکت ، جنسیت فرقلرینی اصلاً نظر اعتباره آلامشدر . نته کم بروطن اولادی دیکر وطنداشلرینه قارشی عینی حس و وظیفه ایله مکلفدر . ششوحاله نظراً جامعه اسلامیة ایله جامعه وطنیه و جامعه جنسیه آره سنده عال و اسباب اعتباریه مغایرت اولسه ده غایه اعتباریه مماثلت تانه واردر . چونکه برنجینک منشائی عقیده ده اتحاددر . عقیده ایسه مختلف کتله لرک بری برلریله آکلاشوب برلشمه لری خصوصنده باشلیجه بر طامل اولان آداب و عادات ، افکار و تمایلات کی شیلرده وحدتی تأمین ایدر . دیکر لرندن برینک اساسی وطن ، دیکرینک اساسی جنسیت اتحادیدر .

هر حالده بومبحثده اصلاً جای مناقشه اولمایان بر حقیقت وجودر که اوده موضوع بحث اولان جامعه لرندن هر هانکی برینک تأمین ایده جکی فوائده محیطونک وسعتیه متناسب اولماسیدر . چونکه بر جامعه نك محیطنده موجود اولان بر درجه وسعت طبیعیدر که ابنای بشرک یکدیگره تقریبه بر رتبه حائل اوله جق بر فاصله و مانعیه ازاله ایدر . بوندن استحصال ایدیلان نتیجه یه نظراً مثلاً جرمانلق جامعه سنی بر قومیتی تشکیل ایدن عناصرک داغیلما سندن و پروسیه ، باویه را ، ساقسونیا و سائر کی بر طاقم جماعتلره انقسام ایتمه سندن البته خیرلیدر ، حتی جرمانلق عالمده حصوله کلان بویله بر اتحاد

متمن آفاقلر بحثه کتجه درجه و مرتبه دنیویه به اصلاً باقمسزین هر صنف عباد اللهک حضور حقه تساویسه بودنیاده الک بارز تجلیکاه اولان او مبارک بقعه لره کیرمکدن فقرای عوام منع ایدیله منزلر . دینزار استوقراتیک بر دین دکلدر . کندیکری فقرای نام ایله بر سویه ده کورمه کاتالانامیورسه کر دیمک که قلبکیزده عبادت حبیبی هنوز اویانماشدر . بوتساوی فکری ده ظن ایتدیکنز کی یالکنز صوفیه یه مخصوص دکلدر . حس تعبدک ایله قدمه سی بواولدینی ایچون مسلمان اولق ، نماز قیلمق و طیب نفس ایله کندیخی بوکارضا ایتک دیمکدر . و تاریخ تکرردن عبارتدر ، دیر طورورسکیز . مشرکین عربک صنادیدینی قبول اسلامدن منع ایدن اسبابدن بری ده ایشه بو ایدی . اولرده سز لر کی : «ایاق باصیلان یره آلتیزی نصل قورز» دیرلردی ده ایمان واسلامه کوکلری راضی اولمازلردی .

فقرای ایله اغنیانک حضور حقه اجتماعندن کیمسه یه اذا اولماق ، فنا قوقولردن طولای کیمسه نك حضور قلبیه خلل کله مک ایچون یالکنز اغنیانک دکل ، فقرانکده مسجد کیدرکن پاک اولق شرطیه رواج طیه سورونه لری و صوغان صارمساق کی فنا قوقان اطعمه دن توفی و نماز ایچون کالیه تطهر ایتمه لری تشریع ایدیلشدر . جورابلردن جلالی ازاله ده بواصر تطهیرده داخلدر . بواصرلرده نماز قیلماق ایچون سرد ایتدیکنز محذور مع زیاده زائل اولور .

«بوکونی معروضاتم بوقدر استاد ! جواب طایرینک شرف تاقیسیله مبای بولوندیم تقدیرده آتیاده ازاله شهادت صدنده معروضات متباقیه ده بولنه جم . باقی حرمت و تعظیانک قبولی رجا ایدرم افتدم »

سزى هنوز طائیف شریفه مشرف اولما دیم ایچین نه مزاج و مشربده اولدینکری بیلمیورم . صوراجفکز شیلر حقیقه ازاله شهادت وادیسندن اولور وحقلی جوابلره قارشی - بزدن طلب ایتدیکنز کی - «حقین» اولورسه کز المدن کلدیکی قدر خدمته آماده اولاجغمه و جوابی بیله میه حکم شیلری بیلنلردن صوروب اوکریمکه چالیشه جغمه امین ارلکنز . اکثریامعتاد اولدینی اوزره معارضه شکنده ، دینک شان و شرفی استحقاق ایدم چک طرزده تمجیز [۱] و الزام قصیده برلری یورمیه جفکزی امید ایدرم . «اضاً : متدین برکنج»

بو امضائی تماماً حق ایده بیلیمک ایچون اونوتمایکنز که دینی برنسیدلرک کزک الکباشنده کتاب وسنده ثابت اولان بوتون معتقدات و احکامک طوعرو وحق اولدیغنه ایمان اولاجقدر . بونلردن برینک کتاب وسنده بری وارمیدر دبیبه شبهه ایتکه و معتقدات ایله مأمورات و منهیاتک اسرار و حکمنی ، وجهه معقولیتلرینی تحریر هم حقکنز ، هم وظیفه کزدر . فقط کتاب وسنده شوقی معلومکنز اولدقدن صوکره بوکا بنم عقام ایرمه دی ، بوکا اینانام ، یاخود متابعت ایتمم دیرسه کز «تؤمن ببعض و نکفر ببعض» [۱] خصمی عاجز براقی دیمکدر . باشقه معنایه آلا بیکیز .

دعوت ابتدی . بودعوتك فیض قدسیتی قلبلرینك تا اعماقه قدر سریان ایتیش اولان عرب قومنده بر حال دیگر تجلی ایدیوردی : قبائل آرمندہ کی اختلاف ، اخوت و صمیمیت ، قلبلرہ کی منافرت انس والفتہ تحول ابتدی . دینك زلال فیضی ضاہرہ کی لوٹ حقہ و کیفی بیقایوب تمیزلہ دی . یکدیگرک کریسان حیانتدن ال چکمش اولان او جماعتلر آرتق مفکرہ لرینہ او اسکی عالمدن بتون بتون بشقہ ساحلرہ جولانکام آرامقہ باشلادلر . بو انقلاب اجتماعینك ویردیکی نتیجہ شو اولدی کہ عینی کسہلر سلطنت اسلامیہ نك قواعد حشمتی ابدقرین دینہ جاک بر صورتہ نشید ، مدنیت جلیلہ اسلامیہ کی کائناتہ تشہیر ایتکہ موفق اولدلر . او مدنیت کہ مہر اقبالی خطہ عربیہ آفاقدن طلوع ایدرایتجزبتون عالمی نورلرہ بوغمش ، لغات قدسیتی عربی ، غیر عربی بتون ابنای بشرہ بر مشعل ہدایت وظیفہ سی کورمشدر .

اسلامك وضع ایتدیکی قوانین اجتماعیہ یالکیز حال اختلافہ بولنان عرب قبائلی مابیننی تألیف و موجود اولان اسباب نزاع و خصوصتی ازالہ ایلہ اکتفا ایتامش ، بلکہ عربلرلہ اقوام سائرہ آرمندہ ، حتی ایرانلیر ، مصرلیر ، ہندلیر کی داخل دائرہ اسلام اولان ہر قومك کندی آرملرندہ قدیمآ موجود اولان کین و خصوصتلیرہ اساسندن سوکوب آتمشدر .

اکراو زمانلر وسائط قناہم بوکون اولدینی قدر مکمل اولسہ ، بردہ جامعہ اسلامیہ دعوت وظیفہ سی درعہدہ ایدنلر انظار خلقدہ مسئلہ بی بشقہ بر شکل و سیادہ تجلی ایتدیرہ جاک درجہدہ ایشی چیغیرندن چیقارمق خطا سہ دوشمہ سہ ایدی ، ماضیدہ اودرجہ قان دوکولمز ، مناسبات بشریہ بوکونکندن چوق فضلہ صاف و تزیہ بر مجری تمقیب ایدر ایدی . نہ فائدہ کہ امتلرک بوکونکی وضع و شکلیہ تماس و اختلاط ایدہ بیلامہ لرینك اوزمان ایچون فوق العادہ مشکل اولسی ، نشر افکار قضیہ سنك ہان ہان متعذر و بلکہدہ مستحیل بولنسی جامعہ اسلامیہ دعوت وظیفہ سنك روحنی مغلق و ہمہ بر افش ، قوای مخیلہ نك ایشہ ایتدیکی طرزہ بر شکل و صورت ویرمسی امکاتی حاضر لامشدر . اوت ، عالم اسلام خارچندہ بولنانلر ظن ایدیورلردی کہ مسلمانلرک باشلیجہ امللری ، ملتلیری خارچندہ کیلرہ زورلہ کندی اعتقادلرینی قبول ایتدیرمک ، یکدیگرینی اجتماعہ دعوتدن مقصدلری بوسایہدہ تشکیل ایدہ جکلری مین واساسلی بر قوتی دینداش لرینك غیریلرہ قارشى غارتگرلکدہ استعمال ایتکدر . حقیقت حالہ ایسہ اسلامہ دعوتك ہدفی بتون انسانلر آرمندہ معتقداندہ اتحاد اساسہ مستند عمومی بر اخوت تأسیس ایتک ، جامعہ اسلامیہ دعوتك روحی ایسہ مسلمانلری بلاد ، اجناس والوان اعتباریلہ آرملرندہ تخالف موجود اولسہدہ منحصرآ تجاوزات خارجیہ قارشى یکدیگرہ امداد و معاونتہ مہیا بر حالہ کتیرمکدن عبارتدر .

یالکیز جرمانلر ایچون دکل ، بتون کائنات ایچون نافع بر حادثہ اولمشدر . اوت ، بو عناصر منازعات داخلیہ بر طرف ایدرک اونك برینہ سوسیہ مدنیہ لرینی یوکسالتک ، معارف و ککالات قومہ لرینی طامہ نشر و افاضہ ایچون ال برلکیلہ چالیشمق دستورینی اقامہ ایتدیلرہ او سسایہدہ علم ، فن ، صنعت نامہ قومیتلرینك ابداع ایتیش اولدینی خارقلری انظار عالمہ تشہیر ، ہرنہ قدر رقیبلرینك موجب انفعالی اولدیسہدہ ، بدایع دہا وکیاستلرندن کائناتی مستفید ایتکہ موفق اولدلر .

بومسلہ حقندہ اوزون اوزادی سوزسویلیکی زائد کوریورز . چونکہ ہان ہان بداهت درجہ سنہ وارمشدر کہ جامعہ لردن ہر ہانکی برینك ساحسی نہ درجہ واسع اولورسہ اولسون کرک اہلی ، کرک سائرلری حقندہ تأمین ایدہ جکی فوائد اودرجہ عام و شامل اولور . مکرکہ علاقہ دارانی حقوق غیرہ تعدی کی برغایہ تعقیب ایتکدہ بولنمش اولسون . اوزمان شہہ یوقدرکہ بویلہ بر جامعہ محیطنك کینشلیکی نسبندہ خارچندہ قالانلرک ضررینہ خدمت ایدر و عناصر خارجیہ اللرندن کلدیکی قدر بویلہ بر جامعہ نك تأسسی عقیم بر اقہ جق اسبابہ توسل بر حق و وظیفہ حکمنہ کیرر .

جامعہ اسلامیہ کلنجہ ؛ بونك اساس و ماہیتہ بر نظر تدقیق عطف ایدنلر و ہلہ آکلارلرکہ اونك تعقیب ایتدیکی باشلیجہ غایہ عناصر اسلامیہ آرمندہ عصیت ، جنسیت ، مملکت فرقلرندن متولدہ حسیات متخالفہ بی اورتہدن قالدیرہ رق عالم اسلامی بوکی اختلافاتک میراث ششمانی اولان نزاع ولاقیدی فلاکتلرندن قورتارہ قدر . وتفصیلاتی آشاغیدہ کلہ جکی وجہلہ دائرہ فوز و فلاحنہ داخل اولانلری حمایہ و مدافعتدن بشقہ بسلہدیکی ہیچ برامل یوقدر . عرب قومی حوزہ اسلامہ داخل اولونجہیہ قدر یکدیگرینہ یان باقان ، آرملرندہ مودت و صمیمیت رابطہ سی بولنمان بر طاقم قبائلدن عبارت ایدی . کون کچمزدی کہ بر قبیلہ اک عادی بروسیلہ ایلہ دیگر بر قبیلہ اوزرینہ آقین ایتسون . آرملرندہ ظہورہ کان بر محاربہ بیلارجہ سورر کیدردی . محاربات داخلیہ نك بویلہ بری برینی ولی ایتہ سندن ، صکرمدہ ہر محاربہ نك سنہ لرجہ تمادیسندن بیزار اولان قبائل عرب سنہ نك آتی آیی اشہر حرم عد ایتکی بر قانون ملی اولہ رق قبولہ مجبور اولمشلردی . چونکہ بویلہ بر قوہ زاجرہ اولمدقجہ قلبلرینی دولدیروب طاشمش اولان عصیت حسلری حرب و ضرب تمایلاتندن فراغت ایتہ لرینہ اصلاً امکان بر اقیوردی . بوکی شرائط اجتماعیہ ایچریسندہ طبیعیدرکہ بو قومك جاہلیت دوری عظیم برہرج و مرج ایچندہ کچدی ؛ بنسرت بونلرک موجودیتلرندن ہیچ برشی استفادہ ایدہ مدی . اسلام کلنجہ ، بتون انسانلری جنس ، لون ، مملکت فرقی کوزتمکسزین بر جامعہ ایلہ برلشہ کہ

قوانین اسلامیة نك غير تعدی فی صراحة تحریم ایتش اولدیغه
« وقاتلوا فی سبیل الله الذین یقاتلونکم ولا تعتدوا ان الله لایحب
المعتدین » ، « فان اتهموا فاعلوا ان الاعلی الظالمین » آیت کریمه لری
برر شاهد در. هله « فن اعتدی علیکم فاعتدوا علیه بمثل ما اعتدی
علیکم واتقوا الله واعلموا ان الله مع المتقین » آیت کریمه سنک باش
طرفی اسلامده مقاتله نك یالکیزمدافعه حالده مشروعتی صراحة
بیایدیریور ؟ صوکی بومقصده اختیار ایدیه جک مقاتله یی ، تجاوز
واقعی دفع و دشمندن کله بیله جک تهلکه لری ازاله ایله استحصا
امنیت غایه سنه حصر ایتکی توصیه ایدیور. آلت طرفده ارباب
ضرب و قتاله جناب حقل رضا و خوشنودیسی هدف حرکات
اتخاذ ایتله لری و بواسته یه مخالف حالاته جرأت خصوصده اوندن
قورقه لری لزومی اخطار ، موفقیت و رضای باری یه مظهریتک
بویکی وجیهه رعایت و وابسته اولدیغی بیان بیوریلیور .

اسلامک بو خصوصده کی نقطه نظری یالکیز تمدینک تحریمه
مقصوده دکدر . او ، بر معاهده ایله کندیله مربوط اولان
برزمه نك هدف تعدیسی اولان بر فرقه مسلحه یه معاوتی ده
تحریم ایتکده در . شوشراط ایله که حقوق شخصیه لری نقطه نظرندن
معاهده موجوده نك شروط و احکامنه خلل کلش اولماسون .
قال تعالی « وان استصروکم فی الدین فعلیکم النصر الاعلی قوم بینکم
وبینهم ميثاق » بونک حکمتنه کذاجه ؛ اسلام دائماً صلح و سکونک
حکمران اولسی ، بشریتک نعمت مسالمتدن مستفید اوله رق آسوده بر
حیات کچیرمه سی کی غایت علوی برغایه تعقیب ایتکده در . اونک ،
هر زمان ایچون مسلمانلرله ام سائر آره سنده کی مناسباتک و داد
و مسالمت اساسنه مستند اولسی هدف سیاست اتخاذ ایتدیکنی شو
آیت کریمه یک کوزل اثبات ایدر : « لاینها کم الله عن الذین لم یقاتلواکم
فی الدین ولم یخرجواکم من ديارکم ان تبروهم و تقسطوا الیهم ان الله
لایحب المقسطین انما ینهاکم الله عن الذین قاتلواکم فی الدین و اخرجواکم من
ديارکم و ظاهروا علی اخراجکم ان تولوهم و من یتولهم فاولئک
هم الظالمون »

ایشته قوانین اسلامیة نك بزه تعلیم و تاقین ایتدیکی جامعه
اسلامیه نك ماهیتی بوندن عبارت اولوب بوکا صرف تدافعی بر مقصده
توسلک حکمت مشروعتی ده آنفاً ایضاح ایدیلن اسباب اجتماعیه ده
مندجدر .

آتیق نورابطه نك تأیید و تقویه سی درجه و جوبه ایصال ایدیه جک
دها بر طبق سبیل و ارکه منشأ لری اتم اسلامیة نك بوکونکی حال
و موقع سیاسیلرنده آرامق ایجاب ایدر :

خریطه طالع عمومی بر نظر عطف ایدیه جک اولورسه ق کره
ارضک تام و سطنده بحر محیط اطلاسیدن بحر محیط هندیه قدر
امتداد ایدن غایت واسع بر ساحه کورورز که قسم اعظمی مقدار لری
غایت کثیف اتم اسلامیة اشغال ایتکده در . ثروت طبعیه دن درجه

نصیب لری تدقیق ایدر سه ک آکلا رز که بویر لر نفوسنک کثرتی ، معادنک
مبدولیتی اعتباریه حقیقه زنکین اولدقاری کی اقتصاد نقطه نظرندن ده
هر درلو وسائل طبعیه ثروتی جامعدر لر . بونکه برابر سکنه سندن
برچو غنک شرائط سیاسیه اعتباریه حال و موقع لری جالب حزن
واسف اولدیغی کی برچو غنک ده چکه مکده اولدقاری درد و احتیاج
یورکلری بارچالایه جق بر سر کزده در .

فرانسزلرک تونس و جزایری تمامیه ید تغلب و استیلالرینه
آلدقاری کوندن بری بویکی مملکت خاکی اوزدینه چوکش اولان
کابوس سفالته بر نظر امعان عطف ایدن کسه نك ، جنس و ملیتی
نه اولورسه اولسون ، هانکی عقیده یه سالک بولنورسه بولنسون
فرط تلفدن قلبنک دوغراندیغی حس ایتامسی قابل دکدر .
الویزیر که اوقابده براز مرحمت و انسانیت حسی بر طوته بیلیمش
اولسون . نصل بویله اولماسون که اوداره ظالمه بویکی مملکتک
حریت و استقلالله خاتمه چکدیکی کوندن بری املاکی اصحابی یدندن
چکوب آلیور . وقف خانه لری مستحق تصرف اولانلرک الیرند
براقیور . ذاتاً یک محدود اولان ثروتلرینک مهما ممکن تزییدینه
خدمت ایدیه بیله جک مساعی یی اقتحام ایتله لرینه قطعاً مساعده
ایتیور . بومظالمک کافه سنک فوقنده اوله رق ده بیچاره لرمشالی
کورولمده براسارت سیاسیه زنجیر لری آلتنده ایکه مکده ، استیلا
کوندن بوکونه قدر قائلرینک هدر اولدیغی کورمکده در لر .

مراکشک دها یک یاقینلرده استقلالنی غائب ایتدیکی آندن
بری کوروب کچیردیکی حالده ، فرانسز موسیولر هیهچ براندیشه
مسئولیت ایراث ایتکمزین حدسز حسابسز اولادینک قانلری
هدر ایدلمک کی چکدیکی فلاکتله باقار ، صکرده فرانسز
قومنک جزایر و تونسده تطبیق ایتدیکی سیاست استعماریه نك
ویردیکی نتایجی کوز اوکنه کترین کسه بیچاره فاسکده ، عینی
نتایج متحتمه یه دوچار اولماق ایچون مقاومت اسبابنه توسل
ایتدیکی تقدیرده ، بردها معصوریت یوزی کوردمامک شرطیه
بر خرابه زار اوله جغه قطعاً حکم ایتامک لندن کلز .

هند ، مسلمانلرینکده حالی بویله دکلی ؟ اولرکه حاکمیت
ملیه لری غائب ایدیه رک انکلیز بویوندروغی آلتنه کیردکن صکره
دوچار اولدقاری دائمی آجلق و سفالت تأثیریه انسان قیافتندن
چیقه رق خیال سائر شکله کیرمشلردر .

مصر لیرکده عینی فلاکت ده دوچار اولدقندن صکره ، چکدکلری
سیاسی و اقتصادی بلا و مختلر دها آرزو اوار ترجم بر زاده ده دکدر .
ایشک الک فجیع جهتی انکلیزلر مصری ترک و تخلیه یه مجبور
اوله دن شو محاربه ختامه ایررسه نتیجه مصر لیرک تام مناسیه
اضمحلال اقتصادی یه دوچار اوله لری ، انکلیزلرکده مملکتده
بتون بتون برلشمه لری شکنده تعین ایده چکدر .